

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Senke Klarić-Baranović kao predsjednice vijeća te mr. sc. Marijana Svedrovića i Ileana Vinja kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Martine Slunjski kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog Ive Sanadera i drugih, zbog kaznenog djela iz članka 333. stavaka 1. i 3. i drugih Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07. i 152/08.– dalje u tekstu: KZ/97), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika, optuženika i punomoćnika trećih osoba, podnesenim protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 11. ožujka 2014. broj K-Us-8/12, u sjednici održanoj dana 28. rujna 2015., 29. rujna 2015. i 30. rujna 2015.,

r i j e š i o j e :

I. Na temelju članka 484. stavka 3. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda, 143/12., 56/13., 145/13. i 152/14. – dalje u tekstu: ZKP/08) protiv optuženog Ive Sanadera produljuje se istražni zatvor iz osnove u članku 123. stavku 1. točki 1. ZKP/08.

II. Istražni zatvor produljen protiv optuženog Ive Sanadera u točki I. izreke ovog rješenja, na temelju članka 102. stavka 2. ZKP/08 može se zamijeniti jamstvom u visini od 12,400.000,00 kuna (slovima: dvanaest miliona i četiristo tisuća kuna), a oblik polaganja jamčevine, u smislu članka 103. stavka 1. ZKP/08, može se sastojati u polaganju gotovog novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti ili drugih pokretnina veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jamstva na nekretnine osobe koja daje jamstvo.

III. Nakon što optuženik ili tko drugi za njega položi jamčevinu, a optuženik obeća da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boravište, prvostupanjski će sud donijeti rješenje o ukidanju istražnog zatvora.

IV. Na temelju članka 102. stavka 4. ZKP/08 kao uvjet jamstvu koje može zamijeniti istražni zatvor protiv optuženog Ive Sanadera, određuju se mjere opreza iz članka 98. stavka 2. točaka 3. i 7. ZKP/08, i to:

- obveza redovitog javljanja optuženog Ive Sanadera predsjednici vijeća svakog prvog ponedjeljka u mjesecu u vremenu od 8,30 do 15,00 sati i
- privremeno oduzimanje putne isprave.

Obrazloženje

U kaznenom predmetu protiv optuženog Ive Sanadera i drugih, zbog kaznenog djela iz članka 333. stavaka 1. i 3. i drugih KZ/97, Vrhovni sud Republike Hrvatske je 28., 29. i 30. rujna 2015. održao sjednicu vijeća na kojoj se odlučivalo o žalbama državnog odvjetnika, optuženog Ive Sanadera, optuženog Mladena Barišića, optužene Branke Pavošević, optužene Nevenke Jurak, optužene pravne osobe Hrvatske demokratske zajednice, optuženog trgovačkog društva Fimi Media d.o.o. te trećih osoba Ive Šarića, Karnele Šarić, Mirjane Sanader, Petre Sanader, Brune Sanader, Ive Sanader, Stevana Vatroslava Brkicha i pravnih osoba Alia savjetovanje d.o.o. te Perbujac d.o.o., podnesenim protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 11. ožujka 2014. broj K-Us-8/12. Vijeće je prihvatilo žalbe optuženog Ive Sanadera i optužene pravne osobe Hrvatske demokratske zajednice te je u povodu tih žalbi i žalbe državnog odvjetnika, a po službenoj dužnosti, odlučilo u cijelosti ukinuti prvostupanjsku presudu i predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, zbog počinjenih bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, između ostalih, i teške povrede prava na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda iz članka 468. stavka 2. ZKP/08.

Budući da se optuženi Ivo Sanader u ovom predmetu nalazi u istražnom zatvoru od 4. kolovoza 2015. i to po osnovi iz članka 123. stavka 2. ZKP/08, to je u smislu odredbe članka 484. stavka 3. i članka 127. stavka 5. ZKP/08 trebalo preispitati postoje li još razlozi za istražni zatvor.

U tijeku žalbenog postupka istražni zatvor protiv optuženog Ive Sanadera trajao je zbog visine nepravomoćno izrečene jedinstvene kazne zatvora u trajanju od devet godina na koju je osuđen zbog kaznenih djela iz članka 333. stavka 1. i članka 337. stavka 4. KZ/97, ali je zbog ukidanja prvostupanjske presude ova zakonska osnova sada prestala postojati. Stoga je trebalo razmotriti postoje li drugi zakonski razlozi iz članka 123. stavka 1. ZKP/08 te je utvrđeno da i dalje postoje razlozi za primjenu istražnog zatvora iz članka 123. stavka 1. točke 1. ZKP/08, koji su pravomoćno utvrđeni u prethodnom postupku.

Iako je vijeće utvrdilo postojanje okolnosti za primjenu istražnog zatvora protiv optuženika iz navedene osnove, imajući na umu odredbu članka 123. stavka 4. ZKP/08 prema kojoj se istražni zatvor neće odrediti ili produljiti usprkos postojanju okolnosti iz stavka 1. ovog članka ako je već isteklo najdulje vrijeme trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ZKP/08, bilo je potrebno najprije utvrditi jesu li ti rokovi istekli.

Naime, činjenica je da je protiv optuženog Ive Sanadera u tijeku više paralelnih kaznenih postupaka, time da je, osim u ovom postupku, bio lišen slobode i u postupku pred Županijskim sudom u Zagrebu broj K-Us-26/11. Tako je u ovom kaznenom postupku (sada ožalbenom) optuženi Ivo Sanader uhićen na području Republike Austrije 10. prosinca 2010. te mu je određen ekstradicijski pritvor u kojem se nalazio do 18. srpnja 2011., kada je izručen

Republici Hrvatskoj. Od navedenog se dana optuženik u ovom predmetu nalazio u istražnom zatvoru sve do 16. prosinca 2011., kada mu je nakon određivanja jamstva i polaganja jamčevine istražni zatvor ukinut. Od toga dana pa do 20. studenoga 2012. optuženik se nalazio na slobodi, a od 20. studenoga 2012. ponovno je lišen slobode, ali sada u već spomenutom postupku broj K-Us-26/11. U tom mu je predmetu istražni zatvor tekao do 3. travnja 2014. kada je presuda kojom je osuđen na zatvorsku kaznu u trajanju od osam godina i šest mjeseci postala pravomoćna pa je od tog dana optuženik stekao svojstvo osuđenika, čime su prestali teći rokovi iz članka 133. ZKP/08. Optuženiku je u tom paralelnom postupku po ukidanju pravomoćne presude od strane Ustavnog suda Republike Hrvatske obustavljeno izvršenje kazne zatvora te se on od 4. kolovoza 2015. ponovno nalazi u istražnom zatvoru u ovom predmetu, a koji mu je, kao što je već navedeno, određen po osnovi iz članka 123. stavka 2. ZKP/08. Stoga je u ova dva paralelna postupka optuženiku oduzeta sloboda u ukupnom trajanju preko tri godine i deset mjeseci.

S obzirom na to da ovakva situacija, odnosno pitanje eventualnog zbrajanja lišenja slobode u paralelnim postupcima protiv iste osobe nije zakonski regulirana, bilo je potrebno utvrditi je li sudska praksa ovaj pravni problem riješila te je utvrđeno da je praksom Vrhovnog suda Republike Hrvatske ovakva situacija riješena.

Prije svega, prema stanovištu ovog suda izraženom u više ranijih odluka (brojevi: II Kž-120/2008, II Kž-7/2012, II Kž-27/2013, II Kž-150/2014, II Kž-496/2014, II Kž-96/2015, II Kž-195/2015) u rokove iz članka 133. ZKP/08 ne uračunava se vrijeme provedeno u ekstradicijskom pritvoru. Naime, radi se o oduzimanju slobode vezanom za trajanje postupka izručenja u stranoj državi i to po kvalitativno različitoj osnovi kojoj je svrha osiguranja nazočnosti okrivljenika dok se ne utvrdi postoje li zakonske pretpostavke za izručenje. Stoga se to vrijeme ne može pribrajati u najdulje trajanje istražnog zatvora pred domaćim sudom, već se uračunava u eventualno izrečenu kaznu zatvora.

Jednaka je situacija i s pribrajanjem trajanja istražnog zatvora iz paralelnog u aktualni postupak. Prema već zauzetom stavu u ranijim odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske (broj II Kž-78/12) to se vrijeme ne pribraja trajanju istražnog zatvora u aktualnom postupku, a onda tim više niti vrijeme provedeno na izdržavanju kaznu u tom paralelnom postupku. Dapače, prema ustaljenoj praksi ovog suda (rješenja brojevi: II Kž-427/09, II Kž-548/09, II Kž-740/2010, II Kž-520/13, II Kž-356/14) vrijeme provedeno na izdržavanju kazne ne može se uračunavati u rokove iz članka 133. ZKP/08 pa i kada se radi o izdržavanju kazne u istom predmetu, što ovdje nije slučaj.

Imajući na umu sve navedeno, proizlazi da se u ovom postupku optuženi Ivo Sanader u istražnom zatvoru nalazi nepunih sedam mjeseci, a vodeći računa da prema zapriječenoj kazni za djelo iz članka 337. stavka 4. KZ/97 (od jedne do deset godina) sukladno odredbama članka 133. stavaka 1. i 3. ZKP/08 najdulje može provesti u istražnom zatvoru dvije godine i šest mjeseci, očigledno je da ti rokovi nisu istekli. Pri tome treba napomenuti da se, unatoč tome što je u ovom postupku odlukom Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske od 31. ožujka 2011. broj KR-I-DO-1412/10 istraga produljena za šest mjeseci, u odnosu na najdulje trajanje istražnog zatvora ne primjenjuje odredba članka 133. stavka 2. ZKP/08, prema kojoj se u predmetima za kaznena djela iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojima je istraga produljena, sveukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. članka 133. ZKP/08 produljuje za vrijeme za koje je bila

produljena istraga. Naime, da bi se ova odredba primijenila na rokove trajanja istražnog zatvora, nije dostatno samo da je produljena istraga, već je potrebno i da je u istrazi istražni zatvor produljen preko najduljeg roka trajanja istražnog zatvora u prethodnom postupku (rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj II Kž-199/08, broj II Kž-583/09), što ovdje nije slučaj jer se u vrijeme produljenja istrage optuženik faktički nije nalazio u istražnom zatvoru u ovom postupku, već u ekstradicijском pritvoru u Republici Austriji.

Budući da iz svega navedenog proizlazi da u ovom predmetu nisu istekli zakonski rokovi iz članka 133. stavaka 1. i 3. ZKP/08 (a sada se taj rok po sili zakona produljuje sukladno članku 133. stavku 4. ZKP/08), a što je, uz postojanje osnovane sumnje da je optuženik počinio kaznena djela za koja se tereti u ovom postupku, a koja i dalje proizlazi iz potvrđene optužnice, pretpostavka da bi se protiv njega mogao produljiti istražni zatvor, to je vijeće protiv optuženika odlučilo isti produljiti po osnovi iz članka 123. stavka 1. točke 1. ZKP/08 jer je utvrđeno da u odnosu na optuženika i dalje postoji opasnost da će on pobjeći s ciljem izbjegavanja kaznenopravne odgovornosti.

Naime, protiv optuženog Ive Sanadera je još u stadiju istrage rješenjem suca istrage Županijskog suda u Zagrebu od 9. prosinca 2010. broj Kir-Us-491/10 određen istražni zatvor po osnovama iz članka 123. stavka 1. točaka 1. i 2. ZKP/08, a u daljnjem tijeku istrage još je u dva navrata produljen rješenjima suca istrage od 17. kolovoza 2011. broj Kir-Us-370/11 i od 17. listopada 2011. broj Kir-Us-438/11, i to po osnovi iz članka 123. stavka 1. točke 1. ZKP/08 jer je optuženik, nakon saznanja iz medija da je protiv njega donesen nalog o provođenju i proširenju istrage te zatraženo skidanje imuniteta, napustio područje Republike Hrvatske. Upravo je na temelju navedenog rješenja o određivanju istražnog zatvora, po raspisanoj tjeratici, optuženik uhićen u Republici Austriji te je njegova nazočnost pred hrvatskim pravosudnim tijelima osigurana tek izručenjem dana 18. srpnja 2011. Nakon što je protiv optuženika podignuta optužnica, rješenjem optuženog vijeća Županijskog suda u Zagrebu od 10. prosinca 2011. broj Kov-Us-Iz-2/11, protiv njega je produljen istražni zatvor iz osnove u članku 123. stavku 1. točki 1. ZKP/08 te je prihvaćen optuženikov prijedlog i određeno je da se istražni zatvor, na temelju članka 102. stavka 2. ZKP/08, zamjenjuje jamstvom u iznosu 12,400.000,00 kuna. Jamčevima se dijelom sastojala u polaganju gotovog novca, a dijelom u uknjižbi založnog prava na pojedinačno specificiranim nekretninama u vlasništvu osoba koje su za optuženika dale jamstvo. Također je kao uvjet jamstva prema optuženiku određena primjena mjera opreza iz članka 98. stavka 2. točaka 3. i 7. ZKP/08, i to obveze redovitog javljanja sucu istrage Županijskog suda u Zagrebu svakog prvog ponedjeljka u mjesecu i privremenog oduzimanja putne isprave. Po polaganju jamčevine, optuženik je 16. prosinca 2011. pušten iz istražnog zatvora, a ponovno je lišen slobode zbog određivanja obligatornog istražnog zatvora u predmetu Županijskog suda u Zagrebu broj K-Us-26/11 i upravo je ta činjenica bila razlogom ukidanja jamstva u ovom predmetu.

Navedeno ukazuje da pravomoćno utvrđene okolnosti koje upućuju na opasnost od optuženikovog bijega u ovom predmetu nikada nisu prestale postojati, jer je nazočnost optuženika bila osigurana kroz njegovo lišenje slobode u drugom postupku.

Imajući, stoga, na umu činjenicu da je optuženik područje Republike Hrvatske napustio upravo nakon što je saznao da se protiv njega pokreće ovaj kazneni postupak i traži odobrenje za uhićenje pa je posljedicom toga bila raspisana tjeratica, a optuženikova nazočnost osigurana tek njegovim izručenjem iz Republike Austrije (čemu se protivio), uz

činjenicu da prema podacima u spisu predmeta članovi optuženikove uže obitelji žive u inozemstvu, ocjena je ovog vijeća da protiv optuženog Ive Sanadera i dalje postoje razlozi iz osnove u članku 123. stavku 1. točki 1. ZKP/08. Ovo tim više kada se ima na umu da je, kao što je to već navedeno, osim ovog, protiv optuženika u tijeku još nekoliko kaznenih postupaka zbog istovrsnih kaznenih djela s visoko zaprijećenim kaznama zatvora.

Utvrđenje ovog vijeća o postojanju opasnosti od bijega kod optuženog Ive Sanadera ne umanjuje niti činjenica proteka vremena od određivanja istražnog zatvora protiv njega, s obzirom da je veći dio tog vremena, tj. gotovo tri godine bio lišen slobode u paralelnom postupku što je osiguralo njegovu nazočnost, neovisno o njegovoj volji.

Međutim, imajući na umu činjenicu da je u ovom predmetu opasnost od optuženikovog bijega bila uspješno prevenirana kroz vrijeme nešto kraće od godine dana zamjenom istražnog zatvora jamstvom u visini od 12,400.000,00 kuna uz primijenjene mjere opreza iz članka 98. stavka 2. točaka 3. i 7. ZKP/08, ocjena je ovog vijeća da će se svrha istražnog zatvora protiv optuženika, odnosno otklanjanje opasnosti od njegovog bijega i u daljnjem tijeku postupka s uspjehom ostvarivati na jednak način.

Odlučujući o visini jamstva, Vrhovni sud Republike Hrvatske vodio je računa o težini kaznenog djela i osobnim podacima te imovnom stanju optuženika prema podacima koji su mu iz stanja spisa bili poznati u trenutku odlučivanja, a prvenstveno o okolnosti da je upravo sam optuženik u ranijem tijeku postupka predložio da mu se istražni zatvor zamjeni jamstvom u visini od 12,400.000,00 kuna, što je bilo i pravomoćno prihvaćeno. Također, s obzirom na nedostatne podatke u spisu odlučeno je da će o konkretnom obliku polaganja jamčevine iz članka 103. stavka 1. ZKP/08, odlučiti prvostupanjski sud posebnim rješenjem nakon što zaprimi optuženikov prijedlog.

Slijedom izloženog, na temelju članka 484. stavka 3. i članka 127. stavka 5. ZKP/08, odlučeno je kao u izreci.

Zagreb, 30. rujna 2015.

Zapisničar:
Martina Slunjski, v.r.

Predsjednica vijeća:
Senka Klarić-Baranović, v.r.

ZA TOČNOST OTPRAVKA
Ovlašteni službenik:
Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu

Štefica Klepac